СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ГЕОГРАФІЇ»

Компонента освітньої програми – *обовязкова*

Освітньо-професійна програма	Географія
Спеціальність	014.07 «Середня освіта» (Географія)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	Чубрей Олександра Степанівна, д. пед. н., професор https://ecogeo.cv.ua/чубрей-олександра-степанівна/
Контактний тел.	+380996493424
E-mail:	o.chubrey@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	*https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=5578*
Консультації	Четвер, 8.30-9.30

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний курс «Методика викладання географії» вивчає структуру і зміст шкільної географічної освіти, встановлює закономірності й розкриває особливості процесу навчання географії в закладі освіти, вивчає сучасні методи, прийоми, інноваційні засоби і форми навчальної діяльності, в процесі якої відбувається свідоме оволодіння здобувачами освіти системою знань із шкільного курсу географії та формуються відповідні вміння і навички, щодо їх застосування; озброює майбутнього вчителя необхідним методичним апаратом для самостійної творчої діяльності, сприяє зростанню його методичної майстерності та підвищенню професійного рівня.

Мета навчальної дисципліни: є формування у здобувачів освіти теоретичних та практичних засад методики навчання географії, набуття професійних педагогічних умінь з проведення навчального процесу з географії, розвиток та втілення творчого методичного мислення, вміння творчо застосовувати передові педагогічні технології на основі особистісних якостей вчителя сучасної школи.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ГЕОГРАФІЇ.	
Тема 1	Методика роботи зі складовими навчально-методичного комплексу
Тема 2	Дидактичні можливості опорних схем для вдосконалення навчання шкільних курсів географії.
Тема 3	Методика викладання географії у профільній школі
Тема 4	Основні напрями та форми позакласної та позашкільної роботи з географії.
Тема 5	Топоніміка у вивченні географії.
МОДУЛЬ 2. МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ОКРЕМИХ КУРСІВ ГЕОГРАФІЇ	

Тема 6	Методика вивчення курсу «Загальна географія», (6 клас)
Тема 7	Методика вивчення курсу “Географія материків і океанів”, (7 клас)
Тема 8	Методика вивчення фізико-географічної частини курсу (8 клас) як основної складової географічної освіти в Україні. Курс «Україна у світі: природа, населення», (8 клас).
Тема 9	«Україна і світове господарство», (9клас)
Тема 10	«Географія: регіони та країни» (10 клас)
Тема 11	«Географічний простір Землі», (11 клас)

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Під час викладання даної навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання:

- словесні (лекція, бесіда з елементами дискусії, розповідь, пояснення) для проведення лекційних занять;
- самостійна робота
- метод проблемного навчання;
- наочні методи, які здебільшого використовуються для проведення практичних робіт, серед яких найпоширеніші такі: демонстрація, графічні методи, презентації, ілюстрації, відеоматеріали, тощо;
- навчально-рольова дискусія;
- проектний метод;
- електронне та інтерактивне онлайн-навчання (курси-ресурси, мультимедійні, дистанційні, web-конференції та вебінари тощо);
- методи стимулювання пізнавального інтересу: дискусії, педагогічні ігри, проблемний метод;
- інтерактивні методи: “мозковий штурм” “дуель”, “мікрофон” та ін.;
- дистанційні методи та інші сучасні методи навчання.

Неформальна освіта

Неформальна освіта за темами курсу. Форми неформальної освіти: очна (тренінги, майстер-класи, семінари, майстерні тощо), дистанційна (дистанційні курси, семінари, конференції, вебінари).

Де здобути: неурядові установи, приватні особи, платформи дистанційного навчання, онлайн платформи (На Урок, Prometheus, EdEra тощо).

Оцінювання 0,5 бала за 1 год. навчання.

Зустріч зі стейгхолдерами та ментарами

Впрдовж вивчення курсу під час проведення лекційних занять а також в позааудиторний час вібуватимуться зустрічі зі стейкхолдерами та менторами. Цінним є можливість проведення тренінгів практикуючими вчителями, психологами, соціальними працівниками.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

1. Контроль засвоєння лекційного і самостійно опрацьованого теоретичного матеріалу здійснюється на основі ***модульного письмового тестування, оцінювання письмового виконання завдань, усної співбесіди***.

2. Контроль засвоєння знань та набуття умінь і навичок при виконанні практичних робіт здійснюється шляхом ***їх поточної перевірки й оцінювання***.

3. Контроль за виконанням самостійної роботи здійснюється шляхом ***оцінювання виконаних проектів та усного індивідуального захисту дослідження.***

4. Матеріал для ***самостійної роботи студентів***, який передбачений в темі практичного заняття одночасно із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті.

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять і має на меті перевірку знань здобувачів вищої освіти з окремих тем шляхом виконання конкретних завдань (презентацій, тематичних тестувань, розв'язування задач, кейсів). Кількість передбачених балів за різні види робіт зазначені у силабусі, робочій програмі, в системі дистанційного навчання Moodle, куди за умови онлайн-навчання студенти завантажують роботи, і де здійснюється тестовий контроль, та оголошуються під час занять (або виставляються в Moodle). Матеріал, винесений на самостійне опрацювання включений до тестів модульного і підсумкового контролю.

Підсумковий контроль – *іспит.*

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✔ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/jxdbs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf
- ✔ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnu-pro-plahi at-2023plusdodatky-31102023.pdf

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Рекомендована література:

Базова (основна)

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrainska-shkola-2/derzhavniy-standart-baz

ovoi-serednoi-osviti
2. Закон України «Про освіту» : Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text
3. Закон України «Про повну загальну середню освіту» : Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text
4. Закон України «Про вищу освіту» : станом на 1 лип. 2014 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18.
5. Концепція Нової української школи [Електронний ресурс]- Режим доступу:https:// www.kmu.gov.ua /.../ukrainska- shkola-compressed.pd...
6. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. Географія 6-9 класи. [Електронний ресурс]- Режим доступу: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/2022/08/15/navchalna.programa-2022.geography-6-9.pdf
7. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. Географія 10-11 класи. Рівень стандарту. [Електронний ресурс]- Режим доступу: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2022/08/15/navchalna.programa-2022.geography-10-11-standart.pdf
8. Кобернік С.Г. та ін. Методика викладання географії в школі: навчально-методичний посібник. К.: Стафед - 2, 2000. -320 с.
9. Нова українська школа: порадник для вчителя. За заг.ред. Н.М.Бибик. Київ: Літера, ЛТД, 2019. 208 с.
10. Професійний стандарт за професіями. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text

Допоміжна

1. Атлас 10-11. Економічна і соціальна географія світу. / За ред. Молочко В.В. / Державна служба геодезії, картографії та кадастру. Державне науково-виробниче підприємство. Київ : «Картографія» 20. С. 52.
2. Безуглий В.В., Козинець С.В. Регіональна економіка та соціальна географія світу: Посібник. Київ : Видавничий центр «Академія», 2003. 688 с.
3. Дахно І.І. Країни світу: Енциклопедичний дов. Київ : Мапа, 2004. 606 с.
4. Ємчук Т.В., Чубрей О.С. Основи соціально-економічної географії країн і регіонів світу : навч.-метод. посібник. Чернівці : Чернівц. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, 2021. 88 с.
5. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг. Київ : Альтепрес, 2005. 436 с.
6. Мальська М.П., Антонюк Н.В., Галич Н.М. Міжнародний туризм і сфера послуг : підручник. Київ : Знання, 2008. 661с.
7. Масляк П.О. Країнознавство : підручник. Київ : Знання, 2007. 292 с. (Вища освіта XXI століття).
8. Міжнародні організації : Навчальний посібник / За ред. Ю.Г.Козака, В.В. Ковалевського. Київ : ЦУЛ, 2003. 288с.
9. Географіка. Географічний портал [Електронний ресурс]. URL : http://geografica.net.ua/publ/galuzi_geografiji/metodika_vikladannja_geografiji/35
10. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти [Електронний ресурс]. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF
11. Інтернет на користь: онлайн-ресурси для вивчення географії [Електронний ресурс]. URL : https://naurok.com.ua/post/internet-na-korist-onlayn-resursi-dlya-vivchennya-geografi
12. Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р., Скуратович О.Я. Методика навчання географії в загальноосвітніх навчальних закладах: посібник для вчителя. - К.: Навчальна книга, 2005. - 319 с.
13. Перелік навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в основній і старшій школі у закладах загальної середньої освіти з навчанням українською мовою у 2023/24 навчальному році [Електронний ресурс] / Міністерство освіти і науки, 2017.
14. Топузов О.М., Самойленко В.М., Вішнікіна Л.П. Загальна методика навчання географії: підручник . К.: Картографія, 2012. 512 с.

15. **Чубрей О. С.** Сучасний стан та перспективи професійної підготовки майбутніх вчителів географії. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді:* зб. наук. праць. Київ, 2017. Вип. 21, кн. 3, т. 4. Темат. вип. «Вища освіта України у контексті інтеграції до Європейського освітнього простору». С. 550–558.

16. **Chubrei O.** Concepts and Requirements for the Structural-Functional Model of the Professional Trainings System of Future Geography Teachers. *Journal of Education, Health and Sport.* 2019. № 9 (10). P. 166–171. URL: http://ojs.ukw.edu.pl/index.php/johs/article/view/7596.

17. **Chubrei O.** Relationship of Compositions, Criteria and Indicators of Preparation of a Future Geography Teacher to Professional Activities on the Basis of a Competence Approach. *Journal of Education, Health and Sport.* 2019. № 9 (8). P. 1007–1013. URL: http://ojs.ukw.edu.pl/index.php/johs/article/view/747.

18. **Чубрей О.** Професійна підготовка майбутніх вчителів географії в історичній ретроспективі. *Педагогічний дискурс:* зб. наук. праць. Хмельницький, 2019. Вип. 27. С. 72–76.

19. **Чубрей О.** Рівні підготовленості майбутніх вчителів географії до професійної діяльності на засадах компетентнісного підходу. *Молодь і ринок:* щомісячн. наук.-пед. журн. Дрогобич, 2019. № 11 (178). С. 120–124.

20. **Чубрей О. С.** Авторська структурно-функціональна модель професійної підготовки майбутніх вчителів географії до професійної діяльності. *Інноваційна педагогіка:* наук. журн. Одеса, 2019. Вип. 16, т. 1. С. 161–165.

21. **Чубрей О. С.** Авторська технологія підготовки майбутніх вчителів географії до професійної діяльності на засадах компетентнісного підходу. *Інноваційна педагогіка:* наук. журн. Одеса, 2019. Вип. 18, т. 2. С. 129–132.

22. **Чубрей О. С.** Генезис професійної підготовки майбутніх вчителів географії. *Інноваційна педагогіка:* наук. журн. Одеса, 2019. Вип. 17, т. 1. С. 176–180.

23. **Чубрей О. С.** Особистісно-розвивальні структурні складники підготовки майбутніх учителів географії до професійної діяльності в умовах трансформації освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах:* зб. наук. праць. Запоріжжя, 2019. № 65, т. 2. С. 155–159.

24. **Чубрей О. С.** Особливості професійної підготовки майбутніх учителів географії в країнах дальнього зарубіжжя. *Молодий вчений:* наук. журн. 2019. № 4 (68). С. 82–85.ко В.П., Бех І.Д., Волощук І.С. Педагогіка вищої школи. К. : Педагогічна думка. 2009. 256 с.

Детальна інформація щодо вивчення курсу «Методика викладання географії» висвітлена у робочій програмі навчальної дисципліни